

Ministerieel besluit tot voorlopige bescherming als monument van de voormalige herberg "A la Belle Vue" in Torhout

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED,

Gelet op het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.1.1;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;

Gelet op de adviesvraag bij het college van burgemeester en schepenen van Torhout, ingediend op 31 maart 2017;

Overwegende dat het advies niet tijdig is meegedeeld en dus geacht wordt gunstig te zijn;

Gelet op het advies van de departementen of agentschappen van de Vlaamse overheid, bevoegd voor omgeving, mobiliteit en openbare werken, landbouw en visserij, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Gelet op het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, gegeven op 22 mei 2017, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Overwegende dat het waarderend onderzoek, waarvan de resultaten zijn opgenomen in het beschermingsdossier, de erfgoedwaarde van de voormalige herberg "A la Belle Vue" aantoonst;

Overwegende dat de voormalige herberg "A la Belle Vue" een historische waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

Er bestaat een belangrijke historische verbondenheid tussen enerzijds het kasteel van Wijnendale, dat in kern teruggaat tot de middeleeuwen en vanaf 1833 herbouwd werd tot een neo-middeleeuws waterslot door de familie Matthieu de Wynendaele, en anderzijds de herberg die in 1888 gebouwd werd door de kasteelheer, als herberg bij het kasteel, en gedeeltelijk ook als hovenierswoning. Functioneel en stilistisch sluit de herberg net buiten het domein aan bij de nutsgebouwen of afhankelijkheden die vanaf de tweede helft van de 19de eeuw op het kasteeldomein gebouwd werden.

Het kasteel van Wijnendale en de herberg "A la Belle Vue" spelen samen met het station van Wijnendale (heden gesloopt) een belangrijke rol in de ontwikkeling en de bouwkundige identiteit van het gehucht Wijnendale, dat pas in 1912 een zelfstandige parochie werd en tijdens het interbellum een kerk kreeg.

De herberg "A la Belle Vue" getuigt van het tot voor de Tweede Wereldoorlog levendige herbergleven in Vlaanderen. De uitzonderlijke herbergluifel vormt niet alleen een herkenbaar architecturaal element, maar ook een functioneel element: beschut tegen weer en wind, en tegen de zon, kon de herbergbezoeker bij een glas genieten van een mooi uitzicht op de neo-middeleeuwse "Wijnendalepoort";

Overwegende dat de voormalige herberg "A la Belle Vue" een ruimtelijk-structurende waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

De herberg "A la Belle Vue" illustreert samen met de "Wijnendalepoort" de gerichtheid van het kasteeldomein op het in 1868 gebouwde station van Wijnendale (heden gesloopt). Via de "Wijnendalepoort" en de in 1876 aangelegde Wijnendale-Stationsstraat verschaft de kasteelheer zich toegang tot de eigentijdse vervoersmodus van de treinen. De kasteelheer benadrukte het belang van deze nieuwe ontsluiting van het kasteel niet alleen door de monumentale poort, maar ook door de herberg die in 1888 ingeplant werd op het hoekperceel van de steenweg (Oostendestraat) en de Wijnendale-Stationsstraat. De bouw van de poort, de aanleg van de straat en de bouw van de herberg maken, ondanks de tijdsspanne van meer dan tien jaar, deel uit van één stedenbouwkundig concept. De inplanting van de herberg - met afstemming van het grondplan op de scherpe perceelshoek - versterkt de zichtas op de monumentale "Wijnendalepoort" vanuit de Wijnendale-Stationsstraat. Ook vanaf de steenweg ontstaat er een belangrijke zichtas op de herberg met luifel én op de poort.

De kasteelheer sloot door de bouw van deze herberg aan bij een oudere traditie. Herbergen vormen herkenningpunten langs belangrijke (steen)wegen. De afspanningen "In 't Hof van Engeland" (Torhout) en "Den Engel" (Ichtegem) - in de tweede helft van de 18de eeuw gebouwd langs de toen pas aangelegde steenweg Torhout-Wijnendale-Oostende - vormen hier goede voorbeelden van door hun beeldbepalende inplanting en volumewerking. In eenzelfde traditie en precies in het midden tussen de hoger genoemde afspanningen bouwde de familie Matthieu de Wynendaele ruim een eeuw later, in 1888, langs deze steenweg, aan de overzijde van haar kasteel, de beeldbepalende herberg "A la Belle Vue". Door de bouw van de herberg profileerde de kasteelheer zich ook aan de overzijde van de steenweg. De herbergnaam "A la Belle Vue" is erg toepasselijk: enerzijds bood de herbergluifel een mooi zicht op het kasteeldomein van Wijnendale, anderzijds vormt de herberg zelf een beeldbepalend gebouw aan de oostzijde van de steenweg. Naast de vrijstaande inplanting van de herberg op een hoekperceel, zorgen ook de volumewerking, het verzorgde materiaalgebruik en de luifel ervoor dat de herberg een herkenningpunt vormt op de steenweg. De volumewerking van twee bouwlagen en een aansluitend lager gedeelte refereert aan de imposante 18de-eeuwse afspanningen;

Overwegende dat de voormalige herberg "A la Belle Vue" een architecturale waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

Uit de architectuur en het verzorgde, maar sobere materiaalgebruik (donkerrode baksteen en geglazuurde pannen) blijkt duidelijk dat de herberg een afhankelijkheid van het kasteel is. Door het verzorgde metselwerk met expressieve toepassing van lisenen en rondboogfriezen, én de overkragende daken in een dambordpatroon van rode en blauw-zwarte pannen straalt de herberg - net als de nutsgebouwen op het kasteeldomein - een pittoreske sierlijkheid uit. Het verzorgde baksteenmetselwerk en de uitzonderlijke herbergluifel versterken de beeldbepalende uitstraling van de herberg "A la Belle Vue". Net op de in een zichtas gelegen voorgevel (steenweg) en zuidelijke zijgevel (Wijnendale-Stationsstraat) wordt het metselwerk verrijkt en verdiept met (hoek)lisenen en rondboogfriezen. Met zorg voor esthetiek wordt de symmetrie van de zuidelijke zijgevel ten top gedreven: het linker venster met luiken wordt rechts gespiegeld in een blindnis, waarin sporen van raamimitatie bewaard zijn. De voorgevel van de herberg is bijkomend verrijkt met de uitzonderlijke luifel. Deze luifel, rustend op een sierlijke houten constructie, vormt een belangrijk element binnen het volume- en dakenspel van de herberg.

De herberg "A la Belle Vue" vormt een representatief voorbeeld van een 19de-eeuwse, landelijke herberg, met aansluitende stalling en gekasseid achtererf met dwarsschuurtje. De typologie van de eigenlijke herberg is erg herkenbaar: naast de buitenzijde met breedhuisvolume onder pannen zadeldak en verzorgde beluikte vensters is ook het sobere maar verzorgde interieur met gelagzaal en binnenschrijnwerk van deuren, schouwtjes en trappen bewaard. De stoep aan de Oostendestraat en het achtererf getuigen van de vroegere diversiteit in kasseibestrating: de stoep is aangelegd met gelijkmatige kasseien, het achtererf in diverse types kasseien, op maat geselecteerd. Dergelijke bestrating kwam vaak voor op boerenerven, maar is nu zeer zeldzaam geworden,

BESLUIT:

Artikel 1. Met toepassing van artikel 6.1.1 tot en met artikel 6.1.11 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 6.2.1 van het Onroerendergoedbesluit van 16 mei 2014 worden de volgende onroerende goederen voorlopig beschermd als monument:

De voormalige herberg "A la Belle Vue", omvattende het ensemble van herberg met aansluitend lager volume en gekasseide achtererf met dwarsschuurtje, Oostendestraat 345-347, bekend ten kadaster: Torhout 1ste afdeling, sectie A, perceelnummers 350 L (deel) en 350 M.

De voorlopig beschermde onroerende goederen zijn aangeduid op het plan dat als bijlage bij dit besluit wordt gevoegd.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van de voorlopig beschermde goederen wordt als bijlage bij dit besluit gevoegd.

Art. 2. §1. Het monument heeft de volgende erfgoedwaarden:

- 1° historische waarde;
- 2° ruimtelijk-structurende waarde;
- 3° architecturale waarde.

§2. De erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken van het monument zijn:

De voormalige herberg "A la Belle Vue", in 1888 gebouwd door de kasteelheer, heeft een beeldbepalende ligging op de hoek van de Oostendestraat en de Wijnendale-Stationsstraat. De beeldbepalendheid van de vrijstaande herberg resulteert onder meer uit de inplanting op een perceel met scherpe straathoek en de volume-opbouw. Aan de Oostendestraat wordt aan de oostzijde de blik getrokken op de herberg met luifel, als pendant van de "Wijnendalepoort" van het gelijknamige kasteeldomein. De herberg is ook zichtasbepalend vanuit de Wijnendale-Stationsstraat: de zuidelijke zijgevel is in een scherpe hoek op de voorgevel geplaatst en begeleidt de zichtas op de poort.

Het beeld van de herberg wordt bepaald door het verzorgde metselwerk in donkerrode baksteen in kruisverband en de (zadel)daken met licht geknikte dakoverstek, gedekt in een (dambord)patroon van rode en blauw-zwarte, geglazuurde Vlaamse pannen. Het volume- en dakenspel is opgebouwd vanuit het hoofdvolume, dat is opgevat als een breedhuis van drie travéeën (met rechts de deur naar de gelagzaal) en twee bouwlagen onder zadeldak. Dit eigenlijke herbergvolume is omgeven door lagere volumes: ten noorden sluit het éénlaagse volume met huis (venster en deur) en stalling (smalle blindnis en poort) onder zadeldak aan, ten westen de luifel onder lessenaarsdak. Het metselwerk – opgevoegd in kalkmortel - is reliëfrijk uitgewerkt met lisenen en friezen, in een donkerder baksteentint. De voorgevel (westgevel) is geleed door lisenen, die bij de eigenlijke herberg oplopen in een afboordende fries onder de dakoverstek. Deze fries bestaat uit kleine rondbogen, en brede steekbogen die de strekken van de vensters aflijnen. De uitkragende fries zet aan op consolevormende bakstenen.

De lisenen en de fries worden herhaald in de beeldbepalende zuidelijke zijgevel. Hier loopt de rondboogfries gelijk op met de puntgevel: twee keer vier rondbogen en centraal een hogere rondboog. In de derde rondboog is telkens een rondboogvenstertje onder strek geïntegreerd. Ook de halfcirkelvormige muurankers accentueren de rondbogige vormtaal. De rondboogvenstertjes en de muurankers worden herhaald in de andere, vlak uitgewerkte zijgevels. Op de begane grond ontleent de zuidelijke zijgevel zijn symmetrie aan een getoogd venster met luiken (links) en een blindnis (rechts), oorspronkelijk met beschildering in raamimitatie (confer bewaarde sporen van beschildering op leembepreistering). Rechts van de blindnis zijn enkele inkervingen aangebracht in de bakstenen, met onder meer jaartal "1917". Circa anderhalve meter boven het linker venster is een oude metalen

verzekeringsplaat bewaard. Op de zuidwestelijke hoek, worden de lisenen van de voorgevel en van de zijgevel door schuin geplaatste bakstenen met elkaar verbonden tot een muurdam. De luifel onder lessenaarsdak - over de volledige breedte van de herberg - rust op een verzorgde houten constructie met oorspronkelijk vier ronde houten palen met ringvormige zuilvoet en rond kapiteel. De overgang van de palen naar de onderslag- en trekbalen wordt versterkt door gesculpteerde consoles. Deze worden herhaald bij de overgang tussen de trekbalen en de muur. Op de trekbalen sluit, tegen de muur, een stijl aan. De pannen zijn gelegd op een houten schalieberd, dat op zijn beurt rust op kepers met sierlijke uiteinden. De onderslagbalk is, evenals een aantal consoles, uitgewerkt met sierlijke diamantkoppen. De brede stoep voor het lagere huis en stalling is gelegd in grote, gelijkmatige kasseien.

De getoogde muuropeningen (op blauwhardstenen onderdorpels bij ramen en blindnissen) zijn ingevuld met oorspronkelijk, beschilderd houtwerk. De opgeklampte deuren en poort zijn uitgewerkt met bovenlichten. De vensters met kruisindeling zijn voorzien van grote roedeverdeling en een geprofileerde regel tussen de benedenvakken en het bovenlicht. De benedenvakken zijn ingevuld met vleugels (onderverdeeld in drie voor de benedenvenster, in twee voor de opkamer- en bovenvensters). Op de begane grond kunnen de vensters afgesloten worden met opgeklampte luiken. In de voorgevel zijn de bovenvakken van de driedelige luiken, met bewaard hang- en sluitwerk, voorzien van persiennes. De middenstijl van de vensters is voorzien van een luikduwer en een systeem om de luiken te sluiten. In open toestand worden de luiken aan de muur vastgehouden met zwart geschilderde metalen luikhouders die in het metselwerk verankerd zijn.

De achtergevels zijn soberder uitgewerkt in vlak metselwerk. Bij de herberg bestaat de achtergevel uit drie ongelijke traveeën met centrale deur en rechts een opkamervenster boven een keldergat met ijzeren diefijzers. De pomp met metalen tuit, tussen de deur en de opkamer, is ingemetseld in een bakstenen, naar boven toe versmallend blok. In het rechts aansluitende lagere volume geeft een tweeledige deur toegang tot de stalling. Rechts van de deur is een blindnis uitgewerkt. Het huis is opengewerkt door een deur en een opkamervenster met luiken.

Het interieur van de voormalige herberg is bewaard. Alle ruimtes op de begane grond, en ook de opkamer, zijn overkluisd met enkelvoudige balkenlagen. De grootste, rechthoekige ruimte (zuidwestzijde) is ingenomen door de gelagzaal en is aan de noord- en oostzijde omringd door kleinere ruimtes. De opgeklampte deur met bewaard hang- en sluitwerk en de vensters zijn gevat in een rechthoekige houten bekleding met dito vensterbanken. De gelagzaal is in de zuidoosthoek voorzien van een schuin geplaatste schouwmantel met eenvoudig houten schouwtje. De beschilderde paneeldeuren (binnendeuren) met bewaard hang- en sluitwerk en koperen klinken, zijn gevat in een geprofileerde houten omlijsting. Bij de gelagzaal sluit ten noordwesten in enfilade een kleine ruimte aan, met een eenvoudig houten schouwtje met consoles. Deze ruimte is toegankelijk via een rechthoekige muuropening in een geprofileerde houten omlijsting. In de gang, ten oosten van de gelagzaal, is een eind 19de-eeuwse vloer met ster- en florale motieven bewaard. Hier leidt de sobere maar sierlijke, beschilderde houten kwartslagtrap naar de opkamer en de bovenverdieping. Kenmerkend zijn de trappaal met ingewerkte geprofileerde versmalling en de trapeuning met spijlen. Onder de trapwang zijn de kasten en de kelderdeur uitgewerkt met verticale beplanking. De kelder is opgevat als een witgeschilderd bakstenen booggewelf. De opkamer is gevloerd in rode keramische tegels met smalle voeg. De kleine, rechthoekige ruimte - ten zuidoosten, tussen de gelagzaal en de gang - bewaart de oorspronkelijke keukenhaard. Deze haard is uitgewerkt met een houten bekleding van de schouwvragen en een geprofileerde houten schouwbank. Op de bovenverdieping met plankenvloeren wordt de trap herhaald als geschilderde steektrap in eenvoudiger vormgeving. De paneeldeuren met bewaard hang- en sluitwerk zijn gevat in een eenvoudige omlijsting. De ramen zijn gevat in een rechthoekige houten bekleding met dito vensterbanken en geprofileerde gordijnhouders. Eén scheidingswand tussen de kamers bestaat uit brede verticale planken. De zolder wordt bepaald door het gebinte met nokstijl met schuine schoren (in de richting van de nok).

In het aanpalende lagere volume met huis en stalling zijn enkele interieurelementen bewaard. In de vroegere hovenierswoning is een eenvoudig houten schouwtje bewaard. De sobere maar sierlijke houten trap leidt naar de opkamer en naar de bovenverdieping. Kenmerkend

voor deze beschilderde houten kwartslagtrap zijn de trappaal met ingewerkte geprofileerde versmalling en de trapleuning met spijlen. Onder de trapwang zijn kasten en de kelderdeur uitgewerkt met verticale beplanking. De kelder is opgevat als een witgeschilderd bakstenen booggewelf. De stalling is overkluisd door een enkelvoudige balkenlaag. Het dak met kepers is gevat tussen tot de nok oplopende bakstenen muren.

Het naar het oosten toe versmallende achtererf wordt begrensd door de achtergevel van de herberg, het dwarsschuurtje en door de Wijnendale-Stationstraat. Deze 'werkvloer' bestaat nog grotendeels uit onregelmatige kasseien. De hoofdmoot in porfiersteen is aangevuld met blauwachtige steen en vermoedelijk ook zandsteen. De kasseien zijn gesorteerd per maat, en zo in min of meer gelijkmatige rijen gelegd. Parallel met de Wijnendale-Stationstraat en haaks op het herbergvolume is het eind 19de-eeuwse dwarsschuurtje opgetrokken. Kenmerkend zijn de donkerrode baksteen met halfcirkelvormige ankers en het pannen zadeldak. Aan de erfzijde is de plaats van de centrale hoge schuurpoort nog zichtbaar.

Art. 3. Voor het beschermde monument gelden de volgende beheersdoelstellingen:

- 1° de algemene doelstelling van de bescherming is het behoud van de erfgoedelementen en erfgoedkenmerken die de basis vormen voor de erfgoedwaarden;
- 2° de architectuur, de bouwkundige typologie, de volumewerking, de ruimtewerking en de vormtaal van het ensemble van herberg met aansluitend lager volume en gekasseide achtererf met dwarsschuurtje dienen herkenbaar en leesbaar te blijven;
- 3° wijzigingen en nieuwe toevoegingen op het beschermde perceel zijn enkel mogelijk indien deze het karakter en de waarde van het ensemble van herberg met aansluitend lager volume en gekasseide achtererf met dwarsschuurtje niet schaden. Hierbij dient uiteraard rekening gehouden te worden met de stedenbouwkundige randvoorwaarden. Bij het inrichten van het perceel dient een sterke vertuining vermeden te worden. Een landelijke erfaanleg, bijvoorbeeld met een hoogstammige boomgaard, behoort tot de mogelijkheden;
- 4° het verdient eveneens aanbeveling om het achtererf ter hoogte van de Wijnendale-Stationstraat af te sluiten met een traditionele, laag geschoren haag bestaande uit inheemse, standplaatsgeschikte soorten (bijvoorbeeld meidoorn, scherpe hulst, beuk of haagbeuk);
- 5° bij de herberg met aansluitend lager volume dringen zich structurele werken op. De aanpak van de bedaking is hierbij prioritair. De oorspronkelijke rode en blauw-zwarte, geglazuurde, Vlaamse pannen dienen in eerste instantie zoveel mogelijk hergebruikt te worden. Het oorspronkelijke dambordpatroon dient bewaard of hersteld te worden. Zowel bij voorlopige als bij structurele werken aan de daken dient aandacht uit te gaan naar de goten. Goten en aansluitingen die voorlopig worden aangebracht als noodmaatregel om verdere degradatie te voorkomen moeten niet noodzakelijk voldoen aan esthetische voorschriften en kunnen bijvoorbeeld uit kunststof vervaardigd zijn. Bij structurele werken dient aandacht uit te gaan naar esthetisch verantwoorde oplossingen voor afvoer van hemelwater;
- 6° bij de herberg met aansluitend lager volume verdient het aanbeveling om de overkragende dakoverstekken met windplanken, ter hoogte van de puntgevels van de zijgevels, op deskundige en structurele wijze, te reconstrueren. De toestand, zoals gedocumenteerd op oude foto's, dient hierbij als uitgangspunt. Dit zal de uitstraling en de volumewerking van de beeldbepalende herberg ten goede komen. Bij dergelijke restauratieve aanpak kunnen de schoorstenen best hermitseld worden in een baksteentype dat aansluit bij de rest van het gebouw;
- 7° de herberg en het aansluitende lagere volume worden gekenmerkt door een erg verzorgd baksteenmetselwerk met lisenen en friezen in een donkerder baksteentint. Het gebruik van het exacte type baksteen en vakmanschap zijn van groot belang bij het herstel van deze elementen. Hierbij dient onderzocht te worden of bepaalde delen van het oorspronkelijke voegwerk kunnen behouden blijven. Er dient zeker aandacht uit te gaan naar een correct (aanvullend) historisch voegwerk, bij voorkeur een kalkmortel of een lichte bastaardmortel;

- 8° bij de herberg en het aansluitende lagere volume vormen ook de blindnissen belangrijke architecturale elementen. De blindnis in de voorgevel van de stalling moet behouden blijven. Het zelfde geldt voor de blindnis in de zuidelijke zijgevel. Bij deze laatste nis verdient het herstel van de raamimitatie aanbeveling;
- 9° bij de herberg met aansluitend lager volume kan het houtwerk (deuren, vensters en luiken) behouden blijven of vervangen worden naar historisch model. Kleurenonderzoek verdient aanbeveling. Dit kan de oorspronkelijke kleurstelling van het houtwerk aantonen;
- 10° in afwachting van de herstelling van de luifel, dient de verzakking gemonitord te worden. Bij de herstelling van de luifel dient omzichtig omgegaan te worden met de bewaarde oorspronkelijke structuur (palen, trekbalen, consoles, schalieberd, kepers enzovoort). Bij de herstelling van de luifel dient zo veel mogelijk uitgegaan te worden van het volledige behoud van de waardevolle houten constructie;
- 11° de gekasseide stoep voor het lagere volume dient bewaard te blijven. Bij een eventuele heraanleg ervan dienen de oorspronkelijke kasseien zo veel mogelijk gerecupereerd te worden. Hierbij aansluitend, kan de betonstrook onder de herbergluifel opnieuw als kasseistrook aangelegd worden. Indien er nog kasseien bewaard zijn onder het beton, dan verdient het aanbeveling om deze, afhankelijk van hun toestand, zoveel mogelijk te recupereren. De betonstrook onder de luifel mag ook heraangelegd worden in een modern materiaal en vormgeving, die niet storend werken tegenover de historische materialen;
- 12° ook voor het interieur is de algemene doelstelling van de bescherming het behoud van de erfgoedelementen en erfgoedkenmerken die de basis vormen voor de erfgoedwaarden;
- 13° daar het dwarsschuurtje in slechte toestand verkeert, wordt de doelstelling van de bescherming gespecificeerd als: het behoud en het historisch herstel van volume, volumewerking, uitzicht en leesbaarheid van het schuurtje. Uit onderzoek van de funderingen dient afgeleid te worden of het zinvol is om het bestaande metselwerk te verstevigen en te restaureren, dan wel of het beter is om het schuurtje te herbouwen naar oorspronkelijk model. In beide opties gaat de nodige aandacht uit naar historisch verantwoorde materialen en vakmanschap. Het verdient aanbeveling om, ter hoogte van de puntgevels van de zijgevels, opnieuw een overkragende dakoverstek aan te brengen. Het herstellen of het opnieuw afleesbaar maken van de oorspronkelijke hoge poortopening verdient aanbeveling. De bescherming betreft enkel het exterieur en niet het interieur van het schuurtje. De aanbouwen onder lessenaarsdak tegen de rechter zijgevel en de achtergevel van het schuurtje worden niet mee beschermd en mogen afgebroken worden;
- 14° het volume (twee smalle, tegen elkaar geplaatste gebouwtjes onder lessenaarsdak) dat de verbinding vormt tussen het hoofdvolume en het schuurtje mag afgebroken worden. Hierbij dienen de vrijkomende geveldelen van het hoofdvolume en het schuurtje hersteld te worden. Bij een eventuele vervanging van dit volume dienen de erfgoedwaarden van het ensemble van herberg met aansluitend lager volume en gekasseide achtererf met dwarsschuurtje versterkt en ondersteund te worden. Een nieuwe invulling op deze plaats mag geen negatieve visuele impact hebben op het waardevolle ensemble;
- 15° het gekasseide achtererf dient bewaard te blijven. Bij restauratie van de kasseibestrating dient het uitzicht van de per formaat in rijen gelegde bestrating behouden te blijven. Bij een eventuele heraanleg dienen de kasseien zorgvuldig en met kennis van zaken herlegd te worden. Hierbij aansluitend, kan de betonstrook, ter hoogte van de achtergevel van de herberg, opnieuw als kasseistrook aangelegd worden. Indien er nog kasseien bewaard zijn onder het beton, dan verdient het aanbeveling om deze, afhankelijk van hun toestand, zoveel mogelijk te recupereren. De betonstrook achter de herberg mag evenwel ook heraangelegd worden in een modern materiaal en vormgeving, die niet storend werken tegenover de historische materialen.

Art. 4. De zakelijkrechthouder en de gebruiker van het beschermde monument zijn verplicht de instandhouding en het onderhoud ervan te verzekeren door:

- 1° het goed als een goede huisvader te beheren en de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen tegen schade ten gevolge van brand, blikseminslag, diefstal, vandalisme, wind of water;
- 2° de toestand van het goed regelmatig te controleren;
- 3° regulier onderhoud uit te oefenen;
- 4° onmiddellijk passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen te nemen in geval van nood.

Art. 5. Voor de volgende handelingen aan het beschermde monument moet een toelating worden aangevraagd:

- 1° het plaatsen, slopen, verbouwen of heropbouwen van een constructie;
- 2° het verwijderen, vervangen, wijzigen of verstevigen van constructieve elementen;
- 3° het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting;
- 4° het uitvoeren van de volgende werken aan het dak en de buitenmuren van constructies:
 - a) het verwijderen, vervangen of wijzigen van dakbedekking en gootconstructies;
 - b) het verwijderen van voegen en het hervoegen;
 - c) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van de kleur, textuur of samenstelling van de afwerkingslagen;
 - d) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van buitenschrijnwerken, deuren, ramen, luiken, poorten, inclusief de al dan niet figuratieve beglazing, beslag, hang- en sluitwerk;
 - e) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van aard- en nagelvaste elementen, smeedijzer en beeldhouwwerk, inclusief nieuwe toevoegingen;
 - f) het aanbrengen, vervangen of wijzigen van opschriften, publiciteitsinrichtingen of uithangborden, met uitzondering van verkiezingspubliciteit en met uitzondering van publiciteitsinrichtingen, waarbij wordt bekendgemaakt dat het goed te koop of te huur is, op voorwaarde dat de totale maximale oppervlakte niet meer bedraagt dan 4 m²;
- 5° het uitvoeren van de volgende omgevingswerken:
 - a) het plaatsen of wijzigen van bovengrondse nutsvoorzieningen en leidingen;
 - b) het plaatsen of wijzigen van afsluitingen, met uitzondering van gladde schrikdraad en prikkeldraad ten behoeve van veekering;
 - c) het aanleggen, structureel en fundamenteel wijzigen of verwijderen van wegen en paden;
 - d) het aanleggen of wijzigen van verharding of het uitbreiden van bestaande verhardingen;
 - e) het plaatsen of wijzigen van straatmeubilair, met uitzondering van niet-aard- en niet-nagelvaste elementen en verkeersborden vermeld in artikel 65 van het Koninklijk Besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg;
 - f) het aanleggen van sport- en spelinfrastructuur of parkeerplaatsen;
 - g) elke reliëfwijziging van de bodem, graafwerken in functie van het bouwen, verbouwen of heropbouwen van constructies;
- 6° voor het interieur:
 - a) het uitvoeren van destructief materiaaltechnisch onderzoek;
 - b) het uitvoeren van structurele werken en het toevoegen van nieuwe structuren;
 - c) het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting;
 - d) het verwijderen, vervangen of wijzigen van plafonds, gewelven, vloeren, binnenschrijnwerken, inclusief de al dan niet figuratieve beglazing, hang- en sluitwerk;

- e) het bepleisteren van niet-bepleisterde elementen of het bepleisteren met een andere samenstelling of textuur, alsook het ontpleisteren van bepleisterde elementen;
- f) het beschilderen van ongeschilderde elementen of het schilderen in andere kleuren of kleurschakeringen of met een andere verfsoort dan de aanwezige.

Er is geen toelating vereist voor het onmiddellijk nemen van passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen in geval van nood, noch voor de uitvoering van regulier onderhoud.

Brussel, 17 JULI 2017

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS